



LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 6708 3650; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

RĪGA

14.04.2020 Nr. 1-08/189

Uz Nr.

Baibai Bānei
Finanšu ministrijas
Valsts sekretārei
e-pasts: pasts@fm.gov.lv

Intai Vasaraudzei
Tautsaimniecības analīzes
departamenta direktorei

*Fiskālās disciplīnas padomes viedoklis par makroekonomisko rādītāju prognozēm
(papildināts ar atsauci uz Padomes viedokli saistībā ar COVID-19 ekonomikas
situācijas [monitoringu Nr.1.](#))*

Labdien ģ. cien. B. Bānes k-dze,
Labdien ģ. cien. I. Vasaraudzes k-dze!

Atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk – FDL) 20. pantam, Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sagatavo makroekonomiskās vidēja termiņa prognozes, tai skaitā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) pieauguma tempa prognozes, iekšzemes kopprodukta deflatora prognozes un potenciālā iekšzemes kopprodukta pieauguma tempa prognozes. Atbilstoši FDL 28. panta 2. daļai, Fiskālās disciplīnas padomei (turpmāk – Padome) jāveic neatkarīgs FM potenciālā IKP un nominālā IKP aprēķina novērtējums.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eirozonas dalībvalstīs 4.panta ceturtajā daļā noteikto, gadskārtējā valsts budžeta un vidēja termiņa budžeta ietvara (turpmāk – VTBI) projekti ir balstīti uz neatkarīgām makroekonomiskām prognozēm, kuras sniedz vai apstiprina neatkarīgas struktūras.

Saskaņā ar Vienošanos par sadarbību (turpmāk – VPS), kas parakstīta 2016. gada 8. februārī, Padome kā neatkarīga institūcija apstiprina FM makroekonomikas prognozes divas reizes gadā – Stabilitātes programmas izstrādes laikā un gadskārtējā valsts budžeta un VTBI izstrādes laikā.

11.februārī Padome izteica viedokli, ka FM makroekonomisko rādītāju prognozes Stabilitātes programmai 2020./23. ir apstiprināmas ar komentāriem, atbilstoši VPS 4.4.2 apakšpunktam.

Ņemot vērā ārkārtējos notikumus ekonomikā COVID-19 uzliesmojuma dēļ, Finanšu ministrija ir pārveidojusi makroekonomikas prognozes, paredzot novirzīšanos no š.g. februārī izstrādātām un Padomes locekļu izvērtētām makroekonomikas prognozēm Stabilitātes programmai 2020/2023¹.

Š.g. 3. aprīlī Padome saņēma atjaunotas makroekonomiskās prognozes, kas ietver COVID-19 krīzes ietekmes konsekvences un, kas turpmāk tiks izmantotas Stabilitātes Programmas 2020-2023 izstrādei.

Saskaņā ar VPS punktu 4.9. Padome papildina savu š.g. 11. februārī izteikto viedokli par makroekonomikas prognozēm, jo makroekonomiskā attīstība pandēmijas apkarošanas dēļ novirzās no iepriekš novērtētā scenārija.

Padome un FM veica prognožu apspriedi rakstiskās konsultācijas formā, Padome uzdeva jautājumus un saņēma skaidrojumus no FM pārstāvjiem. Pamatojoties uz pašlaik pieejamo informāciju, Padome izsaka viedokli par galvenajiem makroekonomiskiem rādītājiem šī dokumenta 1. pielikumā.

Padome vēlas uzsvērt, ka realizējoties FM atjaunotajām prognozēm, VTBL 2020/2022 izdevumu daļa ievērojami pārsniegs budžeta finansiālās iespējas. Pēc provizoriska izvērtējuma, saglabājot VTBL 2020/2022 ieplānoto izdevumu un ienākumu līmeni un ņemot vērā COVID-19 ietekmes mazināšanas pasākumu fiskālo ietekmi, vispārējās valdības budžeta bilance 2020. gadā varētu sasniegt -5,5% deficītu. Saglabājot nemainīgu plānoto izdevumu apjomu 2021. un 2022. gadiem, deficīts šajos gados sasniegs vairāk kā -4%. Tādēļ, Padome vērs uzmanību uz potenciālo nepieciešamību savlaicīgi ieplānot budžeta konsolidēšanas pasākumus sākot ar 2021. gadu, jau šobrīd izvērtējot prioritārās, saudzējamās nozares un paredzot konsolidēšanas pasākumus kā daļu no krīzes izejas stratēģijas.

Kopumā Padome atzīmē, ka nav sagaidāma strauja ekonomikas atveseļošanās, it īpaši tūrisma nozarē un saistītās nozarēs. Kā piemēru var minēt 2003. gada SARS uzliesmojumu, kuram bija liela ietekme ārpus Ķīnas. Jau pašlaik redzams, ka COVID-19 uzliesmojums ir globāls un tā sekas būs daudz smagākas.

Jau pašlaik jāņem vērā, ka pastāv reāla iespēja valsts parāda līmenim gada beigās sasniegt ap 44% no IKP. Šāda iespēja pastāv, ja IKP samazinās par 7% un atbalsta pasākumi ar ievērojamu fiskālo ietekmi vairs netiek plānoti, tomēr, ņemot vērā augsto situācijas nenoteiktību – parāda līmenis var pieaugt vēl vairāk.

Padome izsaka pateicību par raito sadarbību un datu apmaiņu ar FM kolēģiem, it īpaši, ņemot vērā COVID-19 ārkārtas situācijas izaicinājumus.

1.tabula. Padomes izvērtētie makroekonomiskie rādītāji.

	2019	2020	2021	2022	2023
Reālā IKP izaugsme	2,2	-7,0	1,0	3,5	2,4
Nominālā IKP izaugsme	4,9	-7,9	2,4	5,6	4,4
Inflācija	2,8	0,4	1,7	2,0	2,0
IKP deflators	2,6	-1,0	1,3	2,0	1,9
Potenciālā IKP izaugsme	3,0	2,9	2,9	2,8	2,9
Izlaižu starpība	0,9	-8,8	-10,4	-9,8	-10,2

Ar cieņu,
Padomes priekšsēdētāja

I.Šteinbuka

¹ Makroekonomikas prognožu apstiprināšana: <https://fdp.gov.lv/17022020-fdp-viedoklis-par-finansu-ministrijas-makroekonomisko-raditaju-prognozēm>